Automaattivuokraajat ry 9.1.2019

Hallintovaliokunta
Eduskunta

Automaattivuokraajat ry:n lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta HE 213/2018

Automaattivuokraajat ry esittää, että nyt käsiteltävän arpajaislain uudistuksen yhteydessä muutetaan myös arpajaislain 7. luvun ja 56§ sisältöä siten, että muutoksen lähtökohtana olisi ko. pykälissä tarkoitettujen arpajaistoimintojen osalta elinkeinovapaus (oligopolin purku); säädeltynä, valvottuna ja vastuullisena.

Esityksemme sisältää kaksi keskeistä kohtaa, joiden sisältö on seuraava:

1. Kumotaan apajaislain 7 luku ja poistetaan arpajaislain 56§:ssä tarkoitettujen laitteiden hankinta-aika rajoitus (ko. pykälässä tarkoitettujen laitteiden on voimassaolevan 56§ säännöksen mukaan oltava hankittuja ennen 1.6.1970).
2. Korotetaan 56§:ssä määritelty suurimman tavaravoiton arvo vastaamaan nykypäivän kohtuullista tasoa.

Perustelut:

Perustelemme arpajaislain 7:ssä luvussa ja 56§:ssä (56§:n osalta oligopolin purku) tarkoitettujen pelilaitteiden vapauttamista normaalin (luvanvaraisen) elinkeinotoiminnan piiriin erityisesti sillä; että em. pykälissä tarkoitettujen ns. tavaravoittoautomaattien osalta ei ole käytännössä lainkaan riskiä sellaisista peliongelmista ja vastaavista sosiaalisista ongelmista, joita todistettavasti liittyy rahavoittoautomaateilla pelaamiseen. Kyseisillä laitteilla (esim. kraana-automaatit, pusher-automaatit ja muut perinteiset tavaravoittoautomaatit) pelaaminen on lähinnä hauskaa ajanvietettä, johon ongelmapelaaminen lieveilmiöineen ei käsittääksemme lainkaan yhdisty.

Toteamme myös, että tiedossamme ei ole ainuttakaan yleishyödyllistä toimijaa, joka harjoittaisi tavaravoittoautomaattitoimintaa arpajaislain 7. luvun säännösten nojalla. Arpajaislain 7. luvusta onkin muodostunut lainsäädäntöön kuollut kirjain. Samalla kuitenkin em. säännöksellä saatetaan normaali elinkeinotoiminta ko. alalta mahdottomaksi.

Katsomme myös, että apajaislain 56§:ssä määriteltyä suurimman tavaravoiton arvoa on tarkistettava ja korotettava tasolle, joka vastaa kohtuullisesti ko. toiminnan vaatimuksia nyt ja lähitulevaisuudessa. Kohtuullisen tason arvioimisen helpottamiseksi, esitämme tässä yhteydessä kuvauksen siitä, kuinka suurimman tavaravoiton arvo on aiemmin määrittynyt ja kehittynyt suurimman raha-automaatista saatavan rahavoiton kanssa.

Ennen vuoden 2001 arpajaislain kokonaisuudistusta tavaravoittoautomaatin ja raha-automaatin suurimman voiton arvo/määrä seurasivat vakiintuneen käytännön mukaisesti hyvin läheisesti

toisiaan; 1980 luvulla suurimman rahavoiton määrän ollessa 20 mk (3,40 €) oli suurimman tavaravoiton arvo 50 mk (8,40 €), 1990 luvun alussa raha-automaatin suurimman rahavoiton määrä korotettiin 100 mk:n (16,80 €) ja pian tämän jälkeen myös suurimman tavaravoiton arvo korotettiin vastaavaksi eli 100 mk:n (16,80 €) suuruiseksi, 1990 luvulla tarkasteltiin automaateista saatavien voittojen enimmäismääriä vielä toistamiseen siten, että raha-automaatista saatavan suurimman voiton määrä korotettiin 200 mk:n (33,60 €) ja jälleen vastaava korotus tehtiin myös suurimman tavaravoiton arvoon eli suurimmaksi tavaravoiton arvoksi vahvistettiin vastaava 200 mk (33,60 €).

Vasta 2000 luvulla edellä esitetty yhteys suurimman rahavoiton ja suurimman tavaravoiton arvon välillä katkesi siten, että nykytilanne on aiempaan verrattuna täysin käsittämätön, tällä hetkellä suurimaksi raha-automaatista saatavan voiton määräksi on vahvistettu 10.000,- € ja raha-automaatin sijaitessa pelihallissa suurimmaksi voiton määräksi on vahvistettu huimat 100.000,- €, suurimman tavaravoiton arvon ollessa edelleen ainoastaan 35 € (suurimman tavaravoiton arvon on voimassaolevan lainsäädännön mukaan 35 €, tämä tavaravoiton taso on jäänne vuodelta 2001, jolloin raha-automaatin suurin voitto oli vastaava n. 35 € eli 200 mk).

Todettakoon vielä, että ajanjaksona v. 2001 – 2018 on raha-automaatista saatavan suurimman voiton määrä 285 kertaistunut ja raha-automaatin sijaitessa pelihallissa on voiton määrä 2857 kertaistunut verrattuna tilanteeseen, joka vallitsi vuonna 2001. Saman ajanjakson aikana suurimman tavaravoittoautomaatista saatavan voiton arvoa ei ole kertaakaan tarkistettu, vaan se on pysynyt edellä esitetyllä tavalla ennallaan 35 €:ssa. 56§:ssä määritellyn suurimman tavaravoiton arvon tulisi näkemyksemme mukaan olla 200 – 500 €. Edellä esitetyn tasoinen korotus suurimman tavaravoiton arvoon on nähdäksemme varsin maltillinen ja perusteltu.

Yllä esitettyjen tavoitteidemme oikeutuksen tarkastelussa on myös otettava huomioon kansallisesti hyväksytty rahapelipolitiikka, jossa kansalaisia suorastaan kannustetaan rahapelaamiseen sijoittamalla yksinoikeuden haltijan toimesta ja lainsäätäjän hyväksymänä raha-automaatteja käytännössä kaikkiin kuviteltavissa oleviin paikkoihin, samalla raha-automaatteja voimallisesti mainostaen ja niiden pelaamiseen kannustaen (Veikkauksen raha-automaatteja mainostetaan aktiivisesti käytännössä kaikissa medioissa, kuten sanomalehdissä, radiossa, televisiossa, verkossa, kauppakeskusten digitaalisissa ja perinteisissä mainostelineissä, kauppakeskusten ja kauppaliikkeiden kuulutuksissa ja nyt vielä uusimpana ilmiönä suurissa tienvarsimainoksissa).

Voimassaolevan arpajaislain 7. luvun ja 56§:n tarkastelussa on otettava myös huomioon lainkäytössä tunnettu suhteellisuusperiaate, jota ei ole noudatettu tavalla, joka kestäisi kriittistä tarkastelua EU-oikeuden kannalta. Huomautamme myös, että yhdenvertaisuusperiaate ei käsittääksemme toteudu arpajaislain 56§ osalta (oligopoli).

Katsommekin, että em. suhteellisuusperiaatetta ja yhdenvertaisuusperiaatetta ei ole otettu lakiesityksessä asianmukaisesti huomioon, täysin ylimitoitetussa yksinoikeusjärjestelmän suojelemisen tarkoituksessa, vaan on toimittu välittämättä EU-oikeudessa hyväksytyistä periaatteista ja kansallisen perustuslain takaamasta elinkeinovapaudesta.

Voidaankin esittää kaikkiin lakiesityksen sivuilla 9 – 10 mainittuihin EU-tuomioistuimen ratkaisuihin vedoten (katso lakiesityksen sivu 9, 3. kappale) hyvin perusteltu kysymys: Onko tavaravoittopelien (arpajaislaki 7. luku ja 56§) tosiasiallinen kieltäminen/oligopolin ylläpitäminen

lainkaan sallittu/oikeutettu toimenpide EU – jäsenvaltiossa, jossa aktiivisesti kannustetaan ja tarjotaan mahdollisuuksia erittäin laajamittaiseen riippuvuutta ja sosiaalisia ongelmia aiheuttavaan arpajaislaissa tarkoitettuun rahavoittoautomaattipelaamiseen?

Lopuksi:

Automaattivuokraajat ry toivoo, että hallintovaliokunta ottaa yllä todetut seikat asianmukaisesti huomioon hallituksen esityksestä (HE213/2018) antamassaan mietinnössä.

Automaattivuokraajat ry.

Jarmo Sainio	Arvo Hoikkala
puheenjohtaja	hallituksenjäsen